

Program

Wychowawczo – Profilaktyczny

w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym

dla Niestyszących i Słabostyszących im. M. Grzegorzewskiej

w Raciborzu

rok szkolny 2021/2022

„ Nie ma kaleki, jest człowiek ”

Maria Grzegorzewska

Misja Ośrodka

Głównym celem w obszarze pracy wychowawczej i profilaktycznej naszego Ośrodka jest pełny, integralny rozwój uczniów i wychowanków we wszystkich sferach osobowości: intelektualnej, fizycznej, emocjonalnej, wolicjonalnej i duchowej. Uczniowie, rodzice, nauczyciele i wychowawcy tworzą środowisko wychowawcze, które w maksymalny sposób stymuluje osobisty rozwój każdego z naszych uczniów i wychowanków we wszystkich sferach jego osobowości. W naszych podopiecznych chcemy również zaszczepić wiarę w swoje możliwości (pomimo wielu niepełnosprawności), wskazać drogę do samorozwoju oraz pokazać jak żyć z innymi ludźmi.

Wizja Ośrodka

SOSWNIŚ jest to ośrodek przyjazny dla uczniów i wychowanków, dający poczucie bezpieczeństwa, stwarzający optymalne warunki do rozwoju intelektualnego uczniów, gwarantująca dobre i skuteczne nauczanie. Panuje tu życzliwa atmosfera oparta na kulturze osobistej nauczycieli, uczniów i rodziców, na wzajemnym szacunku do siebie nawzajem, pomocy i współdziałaniu. W naszym Ośrodku pielęgnujemy jego tradycję, skupiając wokół niej uczniów, wychowanków, nauczycieli rodziców oraz absolwentów. Uczymy miłości i szacunku do historii, tradycji i kultury. Zachęcamy naszych wychowanków do okazywania sobie wzajemnie pomocy i życzliwości. Nasi nauczyciele i wychowawcy są sprawiedliwi i konsekwentni. Cieszą się autorytetem i wzbudzają zaufanie u młodzieży i rodziców. Wspierają uczniów i wychowanków w ich rozwoju, rozwijają ich zainteresowania, pomagają w rozwiązywaniu różnych problemów. Są kompetentni i stale podnoszą swoje kwalifikacje i umiejętności. Zajęcia w naszym Ośrodku prowadzone są tak, aby wydobyć i rozwinąć talent ucznia i wychowanka, nauczyć samodzielnego myślenia i wiary we własne siły. Rodzice naszych uczniów starają się aktywnie uczestniczyć w procesie budowania systemu wartości u swoich dzieci, współdziałają i wspierają nauczycieli i wychowawców w pracy dotyczącej realizacji założeń Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Ośrodka.

Diagnoza środowiska szkolnego

Przystępując do prac związanych z przygotowaniem Programu Wychowawczo-Profilaktycznego na rok szkolny 2021/2022 w naszej Placówce zespół nauczycieli i wychowawców dokonał diagnozy środowiska szkolnego (uczniowie, nauczyciele, rodzice). Głównym celem tej diagnozy było zbadanie skutków nauczania zdalnego oraz potrzeb, jakie występują wśród naszych uczniów, wychowanków, nauczycieli i rodziców, związanych z nauczaniem na odległość i izolacją społeczną w związku z pandemią COVID-19 oraz zasobów, jakimi dysponuje nasza Placówka by w pełni realizować cele wychowawcze i profilaktyczne na różnego rodzaju zajęciach z naszymi uczniami, wychowankami. Informacje potrzebne do stworzenia programu czerpane były z ankiet, które były wykonane wśród uczniów, nauczycieli i rodziców. Przeprowadzone również były spontaniczne rozmowy z nauczycielami na temat problemów występujących w codziennej pracy z uczniami i wychowankami. W czasie dokonywania diagnozy środowiska szkolnego bazowano również na dokumentacji pedagoga i psychologa szkolnego. Z badań wynika, że konieczne są działania w takich obszarach jak:

- Przeciwdziałanie przemocy i agresji wśród uczniów i wychowanków
- Bezpieczny i przyjazny ośrodek
- Wychowanie do życia w rodzinie
- Edukacja ekologiczna
- Zapobieganie uzależnieniom
- Propagowanie zdrowego stylu życia
- Kultura osobista, na co dzień
- Bezpieczne korzystanie z Internetu (przygotowanie uczniów i wychowanków do trybu nauczania zdalnego)
- Wzmacnianie poczucia przynależności do społeczności Ośrodka oraz więzi rodzinnych, tożsamości narodowej oraz przynależności do społeczności europejskiej
- Wprowadzanie uczniów wychowanków w świat wartości
- Wdrażanie uczniów/wychowanków do samorządności (wolontariat)
- Rozwijanie zdolności i zainteresowań uczniów/wychowanków
- Twoje prawa – ważna sprawa (Konwencja Praw Dziecka)
- Planowanie ścieżki absolwenta naszej Placówki – monitorowanie dalszych jego losów

Ewaluacja programu

Przebieg działalności wychowawczej i profilaktycznej wśród dzieci i młodzieży naszego ośrodka poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, wychowanków, nauczycieli i innych obserwatorów służą dalszemu doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

Narzędzia, którymi będziemy się posługiwać w procesie ewaluacji to: ankieta, obserwacja, rozmowa, wywiad, analiza dokumentacji szkolnej.

Zespół ds. realizowania Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w Placówce opracowuje sprawozdania z realizacji programu pod koniec każdego roku szkolnego, przedstawia wyniki i wnioski Radzie Pedagogicznej Ośrodka oraz Radzie Rodziców.

Akty prawne

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U z 2017 r. poz. 59)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U z 2017 r. poz. 783)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U poz. 1249)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U poz. 356)
- Statut Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Nieśłyszących i Słabosłyszących w Raciborzu

Wartości, jakimi będziemy się kierować w trakcie realizacji Programu Wychowawczo- Profilaktycznego:

- Pracowitość
- Kreatywność

- Sprawiedliwość
- Zaufanie
- Wyrwałość
- Rzetelność
- Prawdomówność
- Wyrozumiałość
- Empatia
- Poszanowanie godności drugiego człowieka
- Poszanowanie wartości rodzinnych i narodowych
- Poszanowanie dla zdrowia

Model absolwenta SOSWNIS w Raciborzu

1. Model absolwenta wczesnego wspomagania

- potrafi być samodzielny w zakresie samoobsługi oraz dba o higienę osobistą,
- ma chęć poznawania świata i otaczającej go rzeczywistości
- wie jak współpracować w grupie rówieśników,
- okazuje emocje adekwatne do sytuacji,
- potrafi komunikować się z rówieśnikami i dorosłymi wybraną przez siebie drogą komunikacji
- umie budować podstawowe relacje między dziećmi i dorosłymi,
- potrafi przyswajać wiedzę o świecie,
- umie prezentować siebie przez małe formy teatralne i umiejętności plastyczne,
- wie jak szanować przyrodę,
- toleruje inne dzieci i szanuje ich odmienność.

2. Model absolwenta szkoły podstawowej

- chętnie się uczy i chodzi do szkoły
- szanuje tradycje, język ojczysty, symbole narodowe i religijne, własne i innych społeczności,
- stawia przed sobą zadania na miarę swoich możliwości,
- potrafi w sposób kulturalny wyrażać własne zdanie i słuchać zdania innych,
- ma potrzebę otwierania się na inne grupy społeczne, szanuje ich zwyczaje i odmienność,
- jest obowiązkowy i wywiązuje się z powierzonych mu zadań,
- jest krytyczny wobec własnego zachowania,
- próbuje przejmować różne role społeczne,
- pragnie w życiu odnosić sukcesy,

- potrafi aktywnie współpracować w zespole,
- umie nawiązywać przyjazne relacje z innymi,
- rozwija swoje zainteresowania, myśli samodzielnie, twórczo i kreatywnie w miarę swoich możliwości,
- odczuwa potrzebę nieustannego rozwoju,
- jest świadomy, że każdemu działaniu powinien towarzyszyć wysiłek i był gotów go podejmować,
- umie zachować się kulturalnie, zna zasady dobrego wychowania, używa form grzecznościowych,
- wyraża chęć poznawania tradycji rodzinnych, szkoły, narodu, poznaje ojczyste tradycje i zwyczaje
- zna zasady uczestnictwa w ruchu drogowym,
- podejmuje próby zdrowego współzawodnictwa,
- nie wstydzi się swoich ograniczeń,
- dba o zdrowie własne i innych
- kształtuje właściwe nawyki żywieniowe i higieniczne, zna zagrożenia wynikające z niestosowania ich,
- stosuje się do zasad ekologii, segreguje odpady, dba o czystość otoczenia, włącza się w akcje ekologiczne,
- dba o swój wygląd, ubiera się schludnie i odpowiednio do czasu, miejsca i pogody,
- jest aktywny fizycznie i artystycznie w miarę swoich możliwości i uzdolnień.

3. Model absolwenta szkoły ponadpodstawowej

- chętnie się uczy i chodzi do szkoły
- szanuje tradycje, język ojczysty, symbole narodowe i religijne, własne i innych społeczności
- potrafi się uczyć i wykorzystywać tę wiedzę w praktyce,
- jest przygotowany do nauki na wyższym etapie kształcenia,
- odczytuje potrzeby rynku pracy i potrafi się do nich dostosować,
- jest zmotywowany do samokształcenia i podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych,
- umie korzystać ze źródeł informacji zgodnie ze swoimi możliwościami percepcyjnymi,
- zna swoje mocne i słabe strony, potrafi być samokrytyczny,
- stosuje otwartą komunikację zgodną z własnymi kompetencjami językowymi,
- potrafi nawiązywać pozytywne relacje z innymi osobami,
- umie oceniać i wartościować zachowania swoje i innych,
- potrafi współpracować w zespole,
- zna podstawowe normy współżycia społecznego,
- dba o zdrowie własne i innych
- posiada świadomość ekologiczną,
- potrafi akceptować swoją niepełnosprawność, jest tolerancyjny wobec osób z inną niepełnosprawnością,
- posiada umiejętności pełnienia ról społecznych zgodnie z zasadami moralnymi,
- potrafi opiekować się innymi,
- jest świadomy swoich zdolności i potrafi je rozwijać,

- potrafi inicjować działania na rzecz szkoły i środowiska lokalnego, rodziny

Zadania pracy wychowawczej i profilaktycznej w Ośrodku

Zadania nauczyciela

- Troska o harmonijny rozwój ucznia
- Wychowywanie uczniów do wartości
- Przekazanie uczniom rzetelnej wiedzy dostosowanej do ich możliwości w zakresie obowiązującej podstawy programowej
- Przygotowanie uczniów i wychowanków do trybu nauczania zdalnego
- Stwarzanie sytuacji, w której uczniowie rozwijają różne sfery swojej osobowości.
- Bycie dla swoich uczniów autorytetem, przewodnikiem
- Wdrażanie uczniów do samodzielności i odpowiedzialności
- Wspieranie rodziców w procesie wychowania swoich dzieci oraz aktywizowanie ich do współpracy z gronem pedagogicznym Ośrodka (współpraca oraz wspieranie rodzica w trybie nauki zdalnej).

Zadania wychowawcy klasy

- Integrowanie zespołu klasowego
- Kształtowanie umiejętności współistnienia i współdziałania w grupie rówieśniczej
- Stwarzanie w klasie przyjaznej atmosfery, pełnej wzajemnego szacunku
- Inspirowanie uczniów do samodzielnych działań, podejmowania różnych inicjatyw
- Prezentowanie wysokich kompetencji, bycie wzorem do naśladowania
- Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów danej klasy
- Przygotowanie uczniów i wychowanków do trybu nauczania zdalnego
- Współpraca z gronem pedagogicznym, pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz z kadrą kierowniczą Ośrodka przy rozwiązywaniu problemów wychowawczych
- Umiejętna współpraca z rodzicami uczniów, służenie im pomocą w wychowywaniu swoich dzieci, angażowanie ich w życie klasy, szkoły, Ośrodka (współpraca oraz wspieranie rodzica w trybie nauki zdalnej).

Zadania wychowawcy w grupie świetlicowej

- Zapewnienie opieki i troska o bezpieczeństwo uczniów
- Wspólne spędzanie czasu wolnego
- Rozwijanie zainteresowań, uzdolnień uczniów

- Pomoc słabszym uczniom w uzupełnianiu braków edukacyjnych
- Wspólna organizacja imprez okolicznościowych (mikołajki, wigilijna, itp..)
- Przygotowanie uczniów i wychowanków do trybu nauczania zdalnego
- Umiejętna współpraca z rodzicami uczniów, służenie im pomocą w wychowywaniu swoich dzieci, angażowanie ich w życie świetlicy szkolnej (współpraca oraz wspieranie rodzica w trybie nauki zdalnej).

Zadania wychowawcy w grupie wychowawczej

- Zapewnienie opieki i troska o bezpieczeństwo wychowanków
- Wspólne spędzanie czasu wolnego (zajęcia w grupach, koła zainteresowań, wycieczki, wyjścia do kina, na basen, imprezy okolicznościowe)
- Organizowanie pomocy w nauce słabszym wychowankom
- Propagowanie wśród wychowanków zdrowego stylu życia-stawianie czoła zagrożeniom, wdrażanie do planowania czasu wolnego z pożytkiem dla zdrowia i własnego rozwoju
- Wyrabianie wśród wychowanków nawyków związanych z higieną i kulturą osobistą
- Służenie pomocą i wsparciem rodzicom wychowanka – pomoc psychologiczno-pedagogiczną
- Przygotowanie uczniów i wychowanków do trybu nauczania zdalnego
- Umiejętna współpraca z rodzicami uczniów, służenie im pomocą w wychowywaniu swoich dzieci, angażowanie ich w życie świetlicy szkolnej (współpraca oraz wspieranie rodzica w trybie nauki zdalnej).
- Zachęcanie wychowanków do troski i pielęgnowania więzi rodzinnych.

Zadania pedagoga i psychologa szkolnego

- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

- wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

Zadania rodziców

- Zapewnienie dziecku godnych warunków życia i nauki
- Wychowywanie dziecka w duchu szacunku wobec rówieśników i dorosłych
- Troska o bycie autorytetem dla swoich dzieci
- Współpraca z nauczycielami i wychowawcami w działaniach ukierunkowanych na dobro dziecka (współpraca w czasie trybu nauczania zdalnego)
- Dbanie o więzi rodzinne z dzieckiem
- Angażowanie się w organizację imprez na terenie Ośrodka.

Instytucje współpracujące z ośrodkiem:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
- Komenda Powiatowa Policji
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
- Straż Miejska
- Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie województwa śląskiego (zgodnie z zamieszkaniem ucznia/wychowanka)
- Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie na terenie województwa śląskiego (zgodnie z zamieszkaniem ucznia/wychowanka)
- Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
- Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego – Ośrodek Wsparcia i Terapii Uzależnień

- Sąd Rejonowy - współpraca z kuratorami Sądu Rodzinnego i Wydziału dla Nieletnich, z kuratorami sądowym i społecznymi
- Powiatowy Urząd Pracy
- Poradnia Zdrowia Psychicznego
- Śląski Oddział Straży Granicznej im. nadkom. Józefa Bocheńskiego
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
- Stowarzyszenie Promyczek Nadziei
- Młodzieżowy Dom Kultury w Raciborzu
- Biblioteka Publiczna Miejska i Powiatowa
- Regionalny Ośrodek Metodyczno-Edukacyjny METIS w Katowicach
- Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej w Raciborzu

Cel ogólny programu:

Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów i wychowanków, ich rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli, i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego klimatu w Placówce.

Cele szczegółowe:

- Rozwój umiejętności pokonywania barier związanych z dysfunkcją słuchu oraz innymi niepełnosprawnościami
- Kształtowanie poczucia przynależności do społeczności Ośrodka, więzi z rodziną, krajem ojczystym oraz przynależności do społeczności europejskiej
- Promowanie wśród uczniów i wychowanków postawy kultury osobistej (zwroty grzecznościowe, kultura zachowania w różnych sytuacjach życiowych)
- Wprowadzania uczniów i wychowanków w świat wartości.
- Uświadamianie i ochrona uczniów, wychowanków przed uzależnieniami (nikotyna, alkohol, substancje psychoaktywne, Internet, hazard)
- Promowanie zdrowego stylu życia i zachęcanie do aktywności fizycznej
- Przeciwdziałanie patologiom w zachowaniu i postępowaniu uczniów, wychowanków takich jak: agresja fizyczna i słowna (wulgaryzmy), przemoc fizyczna i psychiczna, absencja szkolna
- Wdrażanie uczniów/wychowanków do samorządności (wolontariat)
- Respektowanie Konwencji Praw Dziecka.
- Współpraca rodziców/opiekunów z Placówką.
- Współpraca nauczycieli/wychowawców z uczniami/wychowankami w czasie trybu nauczania zdalnego.

- Eliminowanie wśród uczniów/wychowanków skutków związanych z epidemią COVID-19, mających problemy emocjonalne i sytuacje stresogenne po powrocie do szkoły i nauki stacjonarnej.